

Inserati se sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema upravništvo
administracije in ekspedicijska na
Starem trgu b. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom poštne
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Stolni
hiši, št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in
v torek, četrtek in soboto.

Katoliška cerkev pa Stremajer.

Srce mora boleti vernega katoličana in pravega rodoljuba, kadar premišljuje sedanjí politični položaj po celem svetu in posebej še pri nas v Avstriji. Nove verske postavbe se pri nerazumljivi pasivnosti avstrijskega episkopata tiho, gladko, kolikor mogoče odjenljivo pa — gotovo izpeljujejo. Stremajer je mož kakor nalašč zato, vse pritiskanje skrajne levice državnega zbora na-nj je gola komedija; on ve in vsi vedo, kako in kako le zamorejo pri nas se izvrševati verske postavbe, ki so ravno tistega duha, kakor pruske. Še pred leti pravil mi je nek poštenjak, ki osebno pozna ministra, da bo on več škodoval katoliški cerkvi s svojo gladkostjo in odjenljivostjo, kakor vsi levičarji s svojim butanjem in očitnim sovraštvom. In vendar! kdo bi mislil, še najde častilce med duhovstvom; minister-škof odpre svojo bogato roko in množica izda svoje boljše prepričanje, svojo politično samostalnost, lahko rečem, svoj duhovski značaj.

Državna subvencija je najmočnejši kol, ki ga je Stremajer zabil v solidarnost duhovstva, in na ti podlagi gre dalje in dalje. V „Vaterlandu“ je stalna rubrika, kako tu in tam vlada sega v cerkvene zadeve. Tam bereš, da hoče vedeti graški magistrat, kdo bo imel postne pridige, v Ljubljani zopet ustavi vladni načelnik administratorjem dohodke, potem pa si Stremajer izmisli zares smešen razložek med stalnimi in nestalnimi administratorji, da se reč malo gladkeje opravi, pozneje naloži zopet Widmann stolnemu kapitelnu povrnitev dohodkov izpraznjenega kanonikata itd. itd.

Kaj pa je najbolj žalostno pri tem? Da vsacega še le takrat zbode, kedar njega zadevajo postavbe. Opat Helferstorffer je lepo

po državnem zboru šetal, ministrom dajal nosljati iz svoje zlate tobačnice in z liberalci se pajdašil. Ko je pa čutil, da bodo po novi postavi tudi njegovemu bogatemu samostanu „puščali“, začelo mu je vroče prihajati, slabo mu je bilo, silo slabo, in potegnil jo je iz take družčine. Se ve da, ustavoverci so se mu smejali, saj je šel vedno z njimi „durch dick und dünn“. In vsi bogati samostani so se oglasili proti postavam, pa samo proti tisti, ki jim „pušča“. Tako je povsod v malem in velikem. Sloveči Hurter pisal je kmalo v začetku članek v „Vaterland“, v katerem se obrača do avstrijskih škofov in jim na srce polaga, da od njih avstrijsko katoličanstvo pričakuje vodstva, srčnega vodstva; zdaj so še lahko generali z veliko armado, pozneje, ko bi se prepozno vzdignili, bili bi generali brez armade. In res je tako! „Die Todten reiten schnell!“ Korupcija hitro, le prehitro napreduje. Dokaz so nam vsakoršne volitve, in človek kmalo ne bo vedel, kje se še lahko večina doseže. Če vse to premišlujemo, moramo prav odkritosrčno in prav žalovaje reči, da v Avstriji še nikdar iz jožefinizma nismo izlezli, sedaj bo pa še le začel prav cvesti in lep sad prinašati.

Še bolj pa mora srce boleti vernega katoličana, ako pogleda v nemško državo. Vsemu nasilstvu vkljub in kruti sili zmaga cerkev na Nemškem, in kmalo se bo in se mora pokazati oholost Bismarkovega liberalizma pri tako apostoljskem, občudovanja vrednem vedenju nemških škofov. Avstrija gleda tje in jih občuduje, pri nas pa . . .

Vsak mi bo potrdil, da v Avstriji nove verske postavbe ne bi bile nikdar mogoče, ako bi se tako delalo, kakor na Nemškem. In zato moramo reči, da je za katoliško cerkev na

Nemškem bolje, kakor v Avstriji; tam Bismark ni prav nič opravil, pri nas pa je Stremajer izvršil že dovolj pogubljivega. „Želeti moramo in Boga prositi, naj nam Bog dá boja, boja do ječe in smrti, da vendar enkrat neha gnjiloba našega položaja“, tako je enkrat rekel nepozabljivi rajni g. dr. Vončina, ki je toliko pravega katoliškega duha in duhovskega značaja vlil v našo mlajšo duhovščino. Naj nikdar iz nje ne izgine!

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. marcija.

Avstrijske dežele.

Dunajski in vnani časniki pretresavajo izid Offenheimove pravde. V tem so skoro vsi edini, da oproščenje Offenheimovo je hud vdarec za ministerstvo in še najbolj vdani mu listi si ne upajo potegniti se zanj. Ministerstvo pa se dela, kakor da bi stalo še ravno tako trdno ko takrat, ko je prišlo na krmilo in taji še to, da bi ga bila volja Banhansu dati slovo. Kaj tudi hoče? Ker je tolikokrat trdilo, da je solidarna skupnina, menda že slutiti, da ni več daleč čas, ko bode moralo solidarno z Banhansom pobrati kopita. Zanimivo in pomenljivo je, da, preden je Banhans šel na odpust, je v oddelkih kupčijskega ministerstva nastal ogenj ter končal tam hranjene važne račune in druga imenitna pisma. Je-li bilo to zgolj slučajno?!

Najvišja sodnija je pričela disciplinarno preiskavo proti predsedniku višje deželne sodnije, Heinu, zaradi njegovega pisma do barona Wittmanna.

Z ogrskim novim ministerstvom že zdaj niso nič kaj zadovoljni; tudi Deakovci ga pogledujejo po strani, zato ni upati, da bode kaj opravilo.

Hanani,

ali

poslednje dni v Jeruzalemu.

(Spisal E. Guenot — poslovenil F. Jaroslav.)

(Dalje.)

„Nahamani je ondi-le!“ šepne Hanani in s prstom pokaže.

„Da, Nahamani je duhovnik, dušni in telesni zdravnik,“ odgovori Eleazar.

Mahoma spremenila se je osupnjenost Esenčeva v največje strmenje, ko je bil dobro pogledal novodošleca. „Kaj, ali Savel Nazarejec je pri vas? Tedaj je vendar-le gola istina!“

„Da, da, Bog ga je na čudovit način med pravoverne sprejel, in to prav oni hip, ko je prisegal pogin kristijanom“, razlaga Eleazar Esencu.

„In kdo je drugi poleg njega?“

„Apostelj Jakob, naš biškup.“

„Prav imaš; tudi on bil je Esenec. Naši so ga jako častili in ljubili.“

Ta hip spregovori Pavel; pové, čemu je bil odšel v Jeruzalem. Ognjevito in pretresljivo je govoril, a vendar je bila milota iz besedi, ktere je govoril mož božanske ljubezni. Razlagal je božanstvo Kristusovo in čudeže njegove; s proroškim duhom je napovedal grozeče nevarnosti ter dodajal opominjevanja, kako je treba ravnati, kedar pridejo nadloge. Poslovivši se od svojih bratov pristavi še to, da takoj jutri odrine, zato ker ga vodi duh božji.

Za Pavlom pristopil je Jakob in na glas molil z verniki.

Po molitvi pogleda Eleazar po Esencu, češ, kaj dela. Nepomično je zrl na mlado, blezo tri in dvajsetletno žensko, ki je blizu celice med ženskami klečala. Obleka njena je pričala, da je premožne in blagorodne rodovine.

„Prosim, povedi mi, kdo je una mlada žena?“ vpraša Eleazarja.

„Abigail je, žena Deme Saducejca.“

„Kako je podobna!“ Polglasno vzdihne Hanani. „Lice njeno spominja me neke osebe, ki je jako draga bila meni, ali ona je že počivala v grobu tedaj, kedar se je ta tukaj narodila.“ In ves tužen zakril je obraz z obema rokama.

Ta hip je Abigail vzdignila se s tal, prišla sedemletno ljubo deklico, svojo hčerko, za roko, in odšla.

„O kakova angela bivata pod streho malovrednega Deme“, govori sam sebi Hanani vračaje se z Eleazarjem in Danielom v svojo celico. „Žena ta razrila je dno mojega srca“, omeni tje došedši in vsedši se na rob svoje postelje. „I kako, da trpi Dema, ta smešitelj kreposti in pobožnosti, da žena in hči spoznavate vašo vero?“ nestrpljivo vpraša.

„Dema še nič ne zna, niti da je Abigail pokrščena, niti da bode skoraj tudi Dina; kajti skrivaj dohajate in odhajate.“

Vnanje države.

Bismark bode zaradi bolehnosti do jeseni neki šel na odpust, med tem pa ga bosta nadomestovala tajnik Bülow in tajni svetovalec Radowitz. Nam pa se dozdeva, da vse kaj drugega Bismarka žene v začasni in kmalo tudi stalni pokoj. V svoji bistrumnosti menda previdi, da ne bo mogoče častno rešiti boja, katerega je s cerkvijo pričel, in zaradi tega se hoče še o pravem času umakniti z bojišča ter zgubo boja prepustiti drugim, sebi pa prihraniti dosedaj pridobljeno slavo.

„Germania“ poroča, da učni minister hoče od učiteljev in vradnikov katoliških vedeti, jih je li volja podvreči se papeževi okrožnici, ali pa pripoznati najvišjo oblast državo?

Na Španjskem so Karlisti zopet prijeli mesto Bilbao. Alfonsistiška poročila sicer trdijo, da so jih vrgli nazaj, a znano je, koliko je tem poročilom verjeti. Alfonsisti menda tudi sami čutijo, da se ne modo mogli držati in utegnili bi kmalo slišati, da Alfonsovega kraljestva je konec. Telegrafično se poroča, da mladi kralj precej budo boleha in mu zdravniki priporočajo mir. Tudi Serrano je prišel v Madrid; vidi mar konec Alfonsovega kraljestva, vpraša neki list, in hoče tam prežati kakor krokar na mrhovino?

Izvirni dopisi.

Iz Spodnje Kanomlje pri Idriji, 26. febr. V dopisu iz spodnje Idrije dne 19. februarja t. l. v št. 20. „Slovenca“ v 67. vrsti, se je vrinila pomota, ki naj se tako popravi, da v srednji Kanomlji 32 posestnikov dobi le 7471 gld. 42 kr., ne pa 17471 gld. 42 kr. Posestnikov je ravno toliko, kakor na Vojskem, pa dobijo 13995 gld. 18 kr. manj, kakor na Vojskem v sredi gozda. Lepo prosimo nam svetovati, kje bi mogli pomoči iskati, da bi se nam po pravici dalo, kakor cesarski patent od 5. julija 1853 velevala.

Tudi moram „Slovenca“ naznaniti, da bo tukaj volitev novega župana in odbornikov za spodnje-idrijsko občino dne 1. marca t. l. in sem zvedel, da so med tukajšnje posestnike tako bedasto povest zatrosili, da če bodo tega župana še eno leto imeli, potem mu bodo morali penzijo spoznati in dajati, in nekteri posestniki, kakor se je od duhovnikov v spodnji Idriji slišalo, res te čenče verujejo. Kako so pač nemčurji zviti, ko tako neumnost okoli trosijo.

Esenec se zamisli.

„Iz vaše vere veje duh božji“.

„Oj, ko bi ti vso resnico spoznal! Ko bi spoznal, da Jezus Kristus je bil najdražji in najveličastniši dar, ki nam ga je Bog poklonil! Nadejam se, da tudi tebe bo obsijala milost božja, kajti mnogi Esenci in Nazarejci so že prestopili k nam. Kjer biva pravo resno življenje, tje kaj najprej izlije Gospod žarek svoje milosti. Božanski naš Zveličar nikdar ni nasprotoval Esencem, in slavni Pavel, naš apostelj, bil je Nazarejec.“

„Poznal sem ga“, pristavi Hanani, „ves se mi je bil vtisnil v spomin. Še sedaj menim, da zrem v nizko in stisnjeno postavo v rujavi in beločopasti suknji, opasano z rujavim pasom in ogrnjeno z ohlapnim, na hrbtu preluknjenim plaščem, ter pokrito z zavijačo, izpod katere visé dolgi črni lasje po hrbtu.“

„Ali se takisto nosijo Nazarejci?“ vpraša mlad kristijan, ki je bil na te besede vstopil.

Iz Notranjskega, 1. marca. (Poslano gospodu dr. Razlagu.) Predlansko leto pred volitvami v državni zbor ste nas na Zemoni pri vipavskem trgu s svojo nazočnostjo počastili, ter pridigovaje nam s pomočjo ranjkega dr. Spazzapana nas očarali, da smo vas v državni zbor volili. Ker ne izpolnujete svojega nam takrat dobrovoljno izrečenega programa, kateri se je med drugim glasil: „Predno bom kaj pričel ali opustil, kar interese slovenskega naroda, osobito pa mojih volilcev zadeva, bodem vselej prej vas za mnenje poprašal,“ — veliko družih v državnem in deželnem zboru nam vsekanih bolečih ran ne omenivši vas, gospod doktor, le prašamo: Kako to, da niste interpelacije zaradi goljufnih volitev za trgovinsko in obrtniško zbornico našo do ministerstva podpisali?

Volilci iz vipavskega okraja.

Z Gorenjskega, 2. marca. Vera in narod sta mi najdražji zaklad; zato sovražim nemčurstvo in ga bom sovražil, nemca pa, ki nam krivice ne dela, spoštujem, in to geslo mi bo veljalo, naj bo že šolski nadzornik Pirker, ali pa kateri drug nam Slovincem zagrižen nemčur. „Schulzeitung“ obeta tudi letos brez pardona vojskovati se zoper ultramontance, zoper klerikalce. Kako krivično je to dejanje, sem že enkrat povedal in tudi dokazal. V 2. in 3. številki t. l. ima zopet celo vrsto samih lažljivih fraz zoper duhovstvo, kakor da bi ono bilo odgovorno, le samo, da so šole slabe. Kolikor mi je znano, so zdaj le še 3 duhovni okrajni šolski nadzorniki. Vprašam, ali se bo morebiti Zima predrznil reči, da so šole v onih krajih na višji stopnji izobraženja, kjer so šolski nadzorniki Eppich, Zima, Gariboldi, Kušter i. d., kakor ondi, kjer jih duhovni nadzorujejo? Predrznem se trditi, da ni ne enega učitelja, kateri je pod nadzornikom duhovnom, ki bi zaradi tega trdil, da je šola njegova slabejša, kakor šole onih, kateri so pod Eppichom, Kušterjem, Zimo itd. Brezstransko pa spoznavam, da šolska reč pod krilom brezverstva gre rakovo pot, naj si bo šolski nadzornik kdor koli si bodi. Duhovni so v povzdigo šol največ pripomogli, — ker njih ena sama beseda pri narodu velja več, kakor cele bukve tožeb in eksekucij. Pa oni so zdaj iz šol pregnani, da še sedijo v šolskih svetih, to je vsa njihova pravica — zakaj torej toliko lažnjivega vpitja zoper duhovstvo? Pri nas se duhovstvo nikakor ne vtika v moje pravice. Da se pa za šolo ne trudi več tako kakor poprej, je le šoli na škodo in tega nihče drugi

„V čem pa se prav za prav oni razlikujejo od Esencev?“

„Nazarejci ostro živé, prav po postavi“, odgovori Hanani. „Zaobljubljajo se za daljšo ali krajšo dobo; neoženjeni in neomožene, vsak spol za se, živé po raznih domeh; tudi zakonski se časih zaobljubijo, ter se za toliko let ločijo. Oblačijo se skoro takisto, kakor sem povedal od Pavla: rujavo ali belo. Las ne strižejo, dokler obljuba traje, a po obljubi jih odstrižejo in sežgó na dar. Če kaže in je nujnost, more drug drugega obljubo prevzeti.“

„Da, ali preostri so, celo oni, kateri so sprejeli našo vero“, trdi Eleazar. „In zato se Nahamani zelo boji, da ne bi jih nenavadni čud zapeljal v zmote.“

„Ali Pavel naš apostelj se osobito odlikuje od njih“, méni preje omenjeni mladi kristijan.

„Da, Pavel že! Žal mi je, da ni naš rojak,“ oglasi se Daniel.

„Ali si že pozabil, kaj Pavel veli? Nikakovega razločka ni med Judi in pogani“, mlo

ni zakrivil, kakor brezverstvo, katero je duhovne iz šole pahnilo in jim hoče vzeti tudi še zadnjo mrvico pravic, ki jih še imajo, in to nikakor ne zaradi tega, da bi hoteli šolstvo povzdigniti, temuč le da bi učitelje in mladost narodu in veri izneverili. Svest sem si pa, da nam učiteljem duhovstvo nikakor ni tako sovražno, kakor v prvi številki „Schulztg.“ — k iz Notranjskega poroča, da če učitelj duhovna kaj potrebuje, „ihm eine solche Portion von Beschimpfungen und eine gute Portion von pöbelhaften Beschimpfungen aufgetischt wird, dass er davon immer genug hat.“ Moj zaslužek ni ravno tako velik, pa pri vsem tem, ker tega nočem verjeti, da bi se to zgodilo, ampak imam to velikobolj le za obrekljivo pisanje nemčurske brezveske „Schulzeitung“, dam dopisovalcu iz Notranjskega, ako — ako se sam oglasi in pisano spričuje, 20 gld. a. vr.!

Iz Konjic, 1. sušča. (Vmestjenje novega nadžupnika dr. Ulage.) Kdor je bil nazoč pri pokopu Konjičanom gotovo za dolga leta nepozabljivega g. Rozmana, se je prepričal, kolika, skoraj nepopisljiva žalost je ljudstvo navdajala, ko je 14. avgusta p. l. k pokopu spremljevalo vsestransko najizvrstnejšega dušnega svojega pastirja, kateremu je preč. g. kanonik Kosar slovó govoril. Ta žalost se je zadnje dni spremenila v veliko veselje, ker prišlo je naznanilo, da umrli Rozman dobi vrednega naslednika, preč. g. dr. Ulago. Včeraj bil je pri sicer grdem zimskem vremenu slovesen dan za Konjičane, ker se je obhajal nastop novega g. nadžupnika in dekana, in preč. g. kan. Kosar je v imenu mil. knezoškofa prišel naznanjat veseli glas, da lepa konjiška fara ima zopet pravega dušnega pastirja, ter je kakor vselej v prav krasni besedi razložil poslušalcem v tesno natlačeni cerkvi, da ga veseli današnja slovesnost. Pred 6 meseci Konjičanom ni mogel dati druge tolažbe, nego jim reči, da ta se jim bo še le tačas podelila, ako jim Bog pošlje zopet za vse dobro vnetega gospoda, ki bo stopil v stopinje rajnega g. Rozmana, kar se je pa danes zgodilo. Ko takega vsem znanega dušnega pastirja predstavlja g. kanonik novega g. nadžupnika, o katerem je prepričan, da je do zdaj vsikdar hrepenel povsod širiti božjo čast, zato še z navadnimi učenostmi duhovnika ni bil zadovoljen in se je z voljo rajnega knezoškofa Anton Martina podal na Dunaj v više šole in je postal dr. sv. pisma, ter do zdaj kot profesor iskal le blagor tistih, kateri so mu bili izročeni. Živel je vselej le svojemu poklicu in

ga zavrne oče. „In tudi naš rojak je Pavel. Oče in mati sta živela v Tarzu, ali on se je bil narodil v Giškali na Judovskem. Oče bil je Farizejec iz rodu Benjaminovega in rimski državljani, ki je svojega sina za učiteljstvo odbral. Vrlo mlad prišel je Pavel v Jeruzalem v šolo Gamalielovo, v kterej se je zelo malo navzel pomirljivega duha svojega učitelja. On je jako goreč in neomahljiv, kedar velja kaj doseči. Mi, ki molimo Križanega, skusili smo to. Vendar iz greha strast njegova ni izvirala, nego iz navdušenja do postave Jehove. Jaz se se ne čudim, če mlad in za Jehova navdušeni mož brni proti nam mislé, da smo preziratelji postave. Po Jeruzalemu in drugej, kjerkoli se je govorilo o Križanem, povsodi je hotel poloviti in pogubiti njegove privržence. Ali sedaj je ves predrugačen; njegova neutrudljiva delavnost na vso moč pospešuje razširjanje naše vere, katero je popred črtil in preganjal.“

(Dalje prih.)

se je spolnovanju svojih dolžnosti čisto daroval in bo tudi v novi službi vse dolžnosti pravega pastirja tako natanko dovrševal, kakor Kristus to od njega tirja, da verne podučuje, njim deli sv. zakramente, opravlja za nje sv. daritev, svari zmotene ovčice ko namestnik božji in one so ga dolžne poslušati, ker je njih pravi pastir poslan od škofa v imenu Boga, ne kakor oni, ktere na Nemškem krivoverci katoličanom vrivajo, ki so pa le najemniki. Po pridigi bila je slovesna maša, pri kateri je g. nadžupniku čast skazovalo 12 duhovnikov, ki so se bili v kljub grdemu vremenu tam sošli.

Vaš g. dopisatelj v Mariboru je že v 21. številki vašega cenjenega lista omenil, da je imenovanje preč. g. dr. Ulage za nadžupnika v Konjicah veliko veselje napravilo po domači škofiji in po Slovenskem sploh, kar nam kaže, da vsaj vlada na Štajarskem ne misli tako, kakor mnogi nemčurji, ki bi Slovence najrajši iz dežele pregnali. To je v prvi polovici popolnoma resnično, a žalostno tudi že to, da se je bati bilo, da c. k. vlada pri Konjicah ne bo zopet gledala na predlog škofijstva, ker vsemu svetu je znano, da preč. škofijstvo je po smrti rajnega celjskega opata Matija Vodusek-a g. dr. Ulago na prvem mestu priporočalo za to važno službo, pa vlada se ni za ta predlog zmenila, kakor da bi škofijstvo ne poznalo najbolje sposobnosti duhovnikov.

Preč. gospoda dr. Ulago še ne kinča škofova kapa in ne zlati križ na prsih, a njegov najlepši kinč je gorečnost za božjo čast in potem ljubezen do slovenske domovine, zato se je z neprenehljivim trudom povzdignil do visoke učenosti, ktera združena z resnično ponižnostjo še le človeku pravo veljavo dajo tudi v nizki službi. Veseli se tedaj, konjiška župnija, in cela dekanija, da imaš v novem nadžupniku vrlega naslednika Rozmanovega. Več pisati reklo bi se vodo v morje nositi!

Domače novice.

V Ljubljani, 4. marcija.

(Volitev deželnega poslanca na Notranjskem) bo, kakor smo zvedeli, 3. dne prih. meseca. Tedaj treba delati, da bo voljen poslanec odločen Slovenec.

(Za predsednika deželne sodnije ljubljanske) je imenovan neki Majd, o katerem se govori, da je pravičen mož. Da bi bila ta govorica le resnična, kajti nikjer ni nepristransk sodnik bolj potreben, kakor ravno pri nas na Slovenskem.

(Čudna konfiskacija) je 1. marcija doletela „Slovenca“. Še le sedaj je namreč državnemu pravdnistvu prišlo na misel, da v dopisu z Gorenjskega v št. 19. od 13. februarja se je „Slovenec“ pregrešil zoper kak paragraf, in hajdi pod ključ z 10 listi, katerih opraviništvo ni bilo spečalo! Če nas nameravajo zopet tožiti pri sodniji, moramo prositi, da naj nas denejo pred porotnike, da bomo imeli priliko dokazati, kako se je godilo ne samo z g. Poklukarjevim pismom, ampak tudi še z nekaterimi drugimi. Vredništvo še hrani zavitek nekega pisma, ktero je bilo predlansko leto odprto na krški pošti. Reč se je takrat obširno poročala po slovenskih in nemških časnikih, poštnemu vodstvu se je priporočalo, da naj reč preiskuje, a ker je bilo le prejasno, koga bi zadela krivda, se reč ni preiskovala. Pred sodnijo pa bomo imeli priliko to v zvezi z drugimi zopet spraviti v razgovor in pokazati se je li poštnemu oskrbnistvu po našem listu res storila kaka krivica?

(Vabilo k besedi narodne čitalnice) 7. dne marca 1875. Program: 1. Zajc „Večer na Savi“, moški zbor s četvorospevom. — 2. „O modi“, bere gospod Franjo Drenik. — 3. Bellini. Recitativ in Cavatina iz opere „Sonambula“, pojo gospodičina in gospodje pevskega zbora. Solo poje g. J. Noli. — 4. Verdi. Odlomki iz opere „Trovatore“, poje gospodičina Frey-eva. — 5. Godba domačega orkestra. — 6. Jan. Knahla „Ljubezen“, pesem za tenor-solo in zbor. Tenor-solo poje gospod J. Meden. — 7. Kreutzer. Peterospev in zbor iz opere „Nachtlager von Granada“ pojo gospodičina Piskar-jeva in gospodje J. Noli, Valenta, Bisjak, J. Paternoster in zbor gospodičin in gospodov. Začetek ob 7. uri zvečer.

Odbor čitalničin.

(Sveto leto) bode v tukajšnih duhovnijah oznanjeno prihodnjo nedeljo.

(Umrlo) je v Ljubljani meseca februarja 107 oseb, 57 moškega in 50 ženskega spola.

(Razglas banke „Slovenije“.) Da se ne bodo delničarji izgovarjali, da jim ni bilo znano, kar je ravnateljstvo banke „Slovenije“ po pravih v dunajskem in ljubljanskem vradnem časniku objavilo, zato priobčimo to tudi tukaj, da se vsak delničar o pravem času škode varovati more, kajti po preteku tega zadnjega obroka zapadejo nedoplačane delnice; ta oklic ravnateljstva se tako-le glasi:

„Z razglasom od 4. januarja t. l. je bil za tiste delničarje, ki so prvo doplačilo s 15 gold. za delnico odrajtali, z drugim doplačilom pa, ki je zapadlo 20. grudnia 1874, še na dolgu ostali, je bil vsled § 221. kupčijske postave drugi obrok za vplačanje podaljšan do 4. svečana (februarja) t. l. Ker pa nekateri delničarji še zmirom niso tega doplačila odrajtali, zato se jim **zadnji obrok** doplačanja stavi do 31. dne tega meseca, z opominom, da si imajo sami pripisati nasledke, ki jih zadejejo po § 7. bankinih pravil, ako ne odrajtajo imenovanega doplačila.“

V Ljubljani 7. svečana 1875.

Ravnateljstvo banke „Slovenije“.

Razne reči.

— Družbenike sv. Mohora še enkrat vljudo opomnimo, da naj se blagovoljno nemudoma pri poverjenistvu (stari trg hš. št. 16.) oglasijo, če želijo pri družbi še dalje ostati. Nekaj dni smo že tako svojevoljno navrgli, ker nam še mnogo starih udov manjka; navadno se pa zapisovanje udov konec febr. sklene.

— Občni zbor. V nedeljo 7. marcat. l. točno ob 11. uri zjutraj bo imelo politično in bralno društvo „Edinost“ za tržaško okolico drugi izredni občni zbor v dvoranah sl. rojanske čitalnice, h kateremu podpisani odbor vljudo vabi vse častite ude in rodoljube. Program: 1. Berilo in potrjenje zapisnika prvega občnega zbora. 2. Prošnja do slavnega magistrata, da bi okolica zopet zadobila pravico voliti si svoje zaupne može (delegate), namesto dosedanjih okrajnih glavarjev (capi distrettuali). 3. Predlog, da si društvo napravi svojo hišo (narodni dom) na delnice, kar razmere zaradi stanovanja tirjajo. 4. Resolucija do slavnega magistrata, naj se vpelje za okolico slovensko vradovanje. 5. posamezni nasveti in predlogi gg. družabnikov.

Pri sv. Ivanu na Vrdelji, 23. febr. 1875.

Odbor.

— G. Matija Torkar, župnik v Mozlju, je za nervnim mrtudom 20. p. m. hudo obolel, in ga je le hitra zdravniška pomoč smrti otela. G. dr. Bučar upa, da je iz ne-

varnosti, a zaradi potrebnega mu miru se bo moral dalj časa zdržati dušnega delovanja.

— Dr. Jos. Krajnc. V Pragi je umrl 54 let star, in 23. febr. je prav svečanostno pokopan bil profesor dr. Josip Krajnc, rojen Štajarec, ki je menda l. 1848–49 spisoval še v Drobthinice „nemškoslovensko pismenost za prve šole“ itd. Bil je učenik avstrijskega civilnega prava na visokih šolah v Gradcu, l. 1855 redni profesor občnega državlanskega zakonika na pravoslavni akademiji v Sibirju (Hermannstadt), l. 1867 profesor v Inomostu, in l. 1871 v Pragi, kjer je na vseučilišču učil avstrijsko državljansko in gorniško pravo.

— Bogoslovci mariborskega sementišča v „Slov. Gosp.“ to le priobčujejo „Velečestitima gospodoma profesorjema dr. Jožefu Ulagi in Matiji Šinkotu. Najiskrenejšo zahvalo za Vajine preblage sovete, milo svarjenje, lepe nauke, očetovsko ljubezen, koje sta nam o vsakej priliki kazala! Svesta si bodita naše odkritosrčne, neprestane ljubezni in nemejenega spoštovanja! Vajino življenje bode nam v spodbujajo, Vajin vzgled v posnemo, Vajino delovanje naše pravilo. Ločita se sicer iz naše sredine, a ne iz naših hvaležnih src. Mili Bog ohrani Vaju še obilo let nam in slovenskemu narodu na čast in korist!“

— Razpis učiteljskih služeb: Na Kranjskem: Na enorazredni ljudski šoli v Krašnji je učiteljska služba s plačo 400 gld. in s prostim stanovanjem izpraznjena. Prošnje s potrebnimi dokazi se morajo do 25. marca t. l. pri krajnem šolskem svetu v Krašnji, in sicer prošnje unih učiteljev, ki so že v službi, po poti predpostavljene okrajne šolske oblasti predložiti.

Na Štajarskem: Učiteljska služba izpraznjena v Cezanjovcih razpisuje se s plačo 550 gld. in s prostim stanovanjem. Prosilci morajo biti zmožni nemškega in slovenskega jezika. Prošnje se oddajo do 25. marca pri okrajnem šolskem svetu v Ljutomeru.

— Podučiteljske službe so razpisane v Brežcah, v Jarenini, v Lembahu in v Hajdini. Prva ima 460 gl. plače in 60 gl. nagrade; druga 440 gl. plače in 70 gl. nagrade; tretja in četrta po 550 gl. plače brez nagrade.

Na Goriškem: V sežanskem okraju se razpisujejo učiteljske službe enorazrednic v šol. občinah 3. vrste v Povirju, Gorjanskem, Nabrežini in v šol. občinah 4. vrste v Mavbinjah, na Repnem taboru in Gabrovici.

Dohodki teh služeb so določeni v §§. 22., 30. in 33. dež. šol. postave 10. marca 1870.

Prosilci naj svoje prošnje oddajo najdalje do 20. marca t. l. pri dotičnih krajnih šol. svetih. — Premembe pri učiteljstvu. Na Kranjskem: Gosp. J. Šetina, spraš. kandidat, postane učitelj v Črnomlju.

Na Goriškem: V Solkan pri Gorici pride gdična. Bavcon; v Ajdovščino g. France Setničar iz Šempasa; v Šempas g. Jernej Rajar iz Lokovca; v Lokovec g. Blaž Pernišek iz Ljutomera na Štaj.; v Podgoro g. Franjo Peric iz Ročinja.

— Sveti Veliki Teden, ki ga je sestavil A. Marušič, učitelj verstva na c. k. gimnaziji v Gorici, in je lani nekoliko pozno bil natisnjen in razglašen, dobiva se pri ljubljanskih bukvarjih z nekaterimi popravki, ki se nahajajo v posebni dokladi, in bodi vnovič priporočen duhovnikom in ljudstvu slovenskemu tim več, ker je žalostna resnica, da se obredi katoliške cerkve navadno ne čislajo, ker se ne poznajo.

— Iz Novomeške okolice se nam poroča, da novomeški gospodje so na pepel-

nično sredo krčmarju v Beršlinu rekli, da mu bodeta drugi dan dva izmed njih prinesla denarje za vino. Ker se to ni zgodilo, je krčmar šel v nedeljo potem v Novomesto in je tam prejel plačilo. Mitničarju so plačali od enega voza, od ostalih pa ne, ker so se hlapci precej vrnili, gospoda pa je peš šla nazaj v mesto. Pa čez 10 dni je tudi mitničar dobil svoje plačilo. Eden izmed zaostalih je svoj znesek izročil mestnemu mitničarju prosivši ga, da je denar odrajtal tovarišu svojemu beršlinskemu. Toliko v pojasnilo, da se nobenemu ne dela krivica.

Poslanica.

Slavni magistrat ljubljanskega mesta mi je meseca decembra dvakrat pripoznal denarno kazen zaradi tega, češ, da nisem dal pred svojo hišo št. 41 v Gradišči snega odmetati toliko, da je za pešce gaz dosti široka. Zoper to razsodbo, kateri pravice nikakor ne pripoznam, sem se pritožil potem pismeno; v pismu sem povdarjal posebno to, kako more slavni magistrat brez daljnjega pozvedovanja le po poročilu nizkega svojega služabnika obsoditi meščana, ne da bi ga bil prej zaslišal ali mu sploh le naznanil, da ga je kak policaj zatožil. Zaradi tega je bilo moje pismo ostrejših besedi, ker sem bil po pravici zelo razkačen nad tem samovoljnim početjem. Resnico slišati ni vsakemu ljubo, zato je slavno mestno starestinstvo, razdraženo po morda premočnem duhanu, potrdilo meni naloženo kazen, po vrhu mi pa dodalo še novo kazen 2 gld. zaradi mojega „nespodobnega“ pisanja.

Hvala vam, „liberalni“ starestine, ki ste menda zato bili izvoljeni, da bi drugače za mesto skrbeli, ko da tako ravnate s someščani kakor z mano!

Namen moj pri objavljenju te reči je dokazati, da slavni magistrat, oziroma njegovi policaji nimajo za vsakega enako bistrih oči, ne povsod enake mere za pota; ako bi to imeli, bi bil sam že padel v ravno tako kazen, kakoršno je naložil meni.

Dne 25. febr. je v Ljubljani velik sneg padel, tako da je bilo 26. febr. treba pri hišah ga odmetati. Jaz sem dal, kakor vselej, preko svoje hiše odkidati sneg ter narediti dosti široko gaz za pešce, kar mi je lahko po pričah dokazati. Vkljub temu pa se mi je v neravno izbranih besedah ukazalo, gaz še bolj razširiti. Nevoljen zaradi tega grem od hiše do hiše, pa vidim, da skoro nikjer sneg še tako široko ni odmetan, kakor pri meni. Pridem na „nemški trg“ in tam vidim, da spred hiše, ki je bila peku Gačniku po sodnji prodana in ktero je boje slavni magistrat sam kupil, ni

bil sneg kar nič odkidan. Prašam slavni magistrat, ali se mu je do danes že to naznanilo in je bil li gospodar one hiše — enako meni — že kaznovan? Kajti, da je res, kar tu pravim, to mi je lahko dokazati.

Pričakovajoč odgovora na to opomnil le še, da naj vsak najprvo pometa pred svojim pragom, da morejo drugi videti, kako naj oni pometajo. Predno se pa kdo kaznuje, je treba natanko pozvedeti, je li res kriv tega, česar ga drugi dolže.

Lepo je, če mestna policija pazi na vse, kar se po mestu godi, ter gleda, da je vse v lepem redu. Ali prisledenji za takimi, ki morebiti narede preko svojih hiš za palec ali dva ožjo gaz, kakor bi imela biti po mislih stražnikov, naj ne pozabijo tatov, pretepačev in javnih razgrajalcev. Če bi se po tem ravnali, bi morda jaz že imel lepo svojo mi ukradeno plahuto, in gotovo ne bi bil kaznovan zaradi snega. Ko mi je bila omenjena plahuta ukradena, sem to brž naznanil mestni policiji, pa do danes še ne vem, ali so iskali tatú in popraševali po ukradenem blagu ali ne; vsaj od magistrata nisem dobil še nobenega naznanila o tem.

Po vsem tem se za gotovo nadjam, da bo slavno mestno starestinstvo v prihodnji seji posestnika bivše Gačnikove hiše na „nemškem trgu“ vsaj enako ostro kaznovalo, kakor je mene.

Karol Cvajar.

Poslanica.

Slavno vredništvo „Slovenca“ naj me blagovoljno opraviči pred krivim natolcevanjem učiteljskih pripravnikov, ktero bi mi pred predstojniki lahko sitnost napravilo, češ, da od mene dobiva dopise iz pripraviških krogov, in naj pove, je li vže kedaj v Vašem listu roka moja pisala kako očitno skrivnost o rado molčečih kandidatih prvega razreda, vzlasti v 24. številu Slovenca?

V Ljubljani 1. marcija 1875.

Miha Kos,
učiteljski pripravnik.

Vredništvo potrjuje, da od g. Miha Kosa še nikdar za „Slovenca“ niti pismeno niti ustmeno ni dobilo kakega poročila.

Umrli so:

26. febr. Mariju Kaiser, udova puškarja, 72 l., za vodenico. — Polona Marinka, sodarja otrok, 3 t., za božjastjo. — Rozalija Laboda, delaven otrok, 6 m., za božjastnim kašljem. — Janez Jenič, krojača otrok, 2 l., za kašljem. — Miha Matjejič, berač, 26 l., za pljučno sušico. — Tone Schantel, hišni posestnik 71 l., za splošnim oslabljenjem.

27. febr. Izabela Reya pl. Casteletto, otrok stotnika v pokoji, 14 m., za davico. — Marija Maček, krojača hči, 7 l., — in Jurij Boltavzar, česarja otrok, oba za vnetjem vratu. — Matevž Prestar, čevljar, 46 l., za oslabljenjem. — Anton Baraga, godec, 44 l., za pljučnim vnetjem.

28. febr. Lenka Ažman, krojača žena, 36 l., za rakom. — Rudolf Banovec, kondukterja otrok, 3 t., za božjastjo.

1. marca. Marija Velkavrh, polgruntarja otrok, 9 dni, za krčem. — Janez Mlakar, podobarja otrok, 2 l., za vnetjem vratu. — Jaka Matijan, peka otrok, 5 dni, za božjastjo. — Jožef Biber, vpokojen davkar, 68 l., za pljučnim oslabljenjem. — Alojzija Česar, inšt. reva, 75 l., za srčnim oslabljenjem.

2. marca. Hermina Repič, maš. voz. otrok, 6 m., za vodenico v možganih. — Ana Armič, priv. uradnika žena, 66 l., za mrzlico. — Ana Janežič, gostača vdova, 70 l., umirajoča v bolnišnico prinesena. — Marija Šušteršič, kondukterja otrok, 2 l., za vnetjem vratu. — Ana Schaffer, posestnica, 72 l., za srčnim oslabljenjem.

Eksekutivno dražbe.

8. marca. 2. Davorin Povše-tovo (3400 gl.) v Ljubljani. — 2. Blaž Pernuš-evo (3568 gl.), — 1. Jere Danič-eve iz Velesovega (8875 gl.), obe v Kranju.

9. marca. 2. Jož. Dolinšek-ovo iz Zavrha (4889 gl.) v Litiji. — 3. Jan. Mihelčič-evo iz Semiča (1885 gl.) v Metliki. — 3. Mih. Petrič-evo iz Česnje v Kranju. — 3. Ant. Gerometta-vo iz iz Hrenovce (2400 gl.), — 3. Fr. Selovin-ovo iz Gorice (2760 gl.), obe v Senožečah. — 1. Tone Švigel-novo iz Martinjega potoka (600 gl.), — 1. Andr. Opeka-vo iz Spodnje vasi (2255 gl.), — 1. Janez Kebe-tovo iz Jezera (15050 gl.), vse v Planini.

Telegrafne demurne cene

3. marcija.

Papirna renta 71.70. — Srebrna renta 75.95. — 1860letno državno posojilo 111.75. — Bankine akcije 963 — Kredite akcije 218.75. — London 111.35. — Srebro 105.15. — Ces. kr. cekini 5.25. — 20 Napoleon 8.88.

Zahvala.

Preblagorodna gospa Josipina Terpinčeva je o smrti soproga svojega, preblagorodnega gospoda Fidela Terpinca, po njegovi volji tukajšnjim revnim podelila 100 goldinarjev.

V imenu revnih se za to znamenito velikodušno darilo očitno zahvaljuje

V Škofji Loki 27. februarja 1875.

Bl. Mohar,
župan.

(20—1)

Zaradi raznih okoljšin se prodaja še dober glasovir s 6 oktavi prav po nizki ceni. Kdor želi kaj več zvedeti, naj se oglasi pri opravištvu „Slovenca“. (19—1)

Nešič-eva

c. k. izklj. privilegirana

turška turška
grška grška

obrazna pomada za ženske,

najbolj nedolžno sredstvo za ženske, posebno se priporoča za gube, pege, mazolje, hrapovo kožo in dá obrazu zelo gladko kožo in nježno barvo. Reči, iz katerih je narejena, je avstrijsko-ogerski urad pregledal in za izvrstne pripomočke spoznal. Pohvalna pisma se ne razglajajo.

Cena pomade 1 gld. 50 kr.

Vsako naročilo se točno izvrši proti poštnemu povzetju ali če se znesek naprej pošlje. — Pisemske marke in koleki (štampeljni) vseh dežel se jemljó namesto denarja. — Prodajalci dobé primerne odstotke.

(15—7)

Nešič-evo

c. k. izklj. privilegirano

grško milo (žajfa) grško milo (žajfa)
za rodovine. za rodovine.

Vzhodno toiletuo milo za zdravje in olepšanje, lepo dišeče, prekosi gledé dobrote in vrednosti res najboljše milo, odpravi gotovo vse nečistosti na koži, kakor izpuške, mazoljčke itd. in dá koži nježnost in gladkost, kakoršne nobeno drugo toiletuo sredstvo ne. Pohvalna pisma najviše gospode, pa tudi meščanskega stanu je vsakemu videti dovoljeno.

Cena 1 kosa 30 kr., dvojnega kosa 50 kr.

Nešič-eva

c. k. izklj. privilegirana

turška turška
arabska arabska

tinktura za barvanje las in brade,

dodaj neprekošana v svoji lastnosti, ker je ne le popolnoma neškodljiva, ampak tudi rast las zelo pospešuje in lasi koj črno, temno-rujavo, rumenkasto-rujavo itd. pobarva, da je treba le takrat vnovič barvati lasé, ko so že vnovič zrastle. Dokaz izvrstnosti je ta, da imam med stalnimi p.n. naročevalci najviše kapacitete, gospodo, doktorje, častnike itd. 1 steklenica s podukom o rabi vred 2 gl. 20 kr.

Napis: J. B. Bešlin, Wien, Ippenplatz 1.